

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 437/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **ASTIRO, s.r.o.**, Kúpeľná 6663/6, Prešov, zastúpenej JUDr. Miroslavom Ondrušekom, advokátom, Radničné námestie 33, Bardejov, proti uzneseniam Krajského súdu v Prešove č. k. 2Co/27/2021-1754 z 22. júna 2022 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/274/2022 z 29. apríla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy a čl. 11 ods. 3 listiny a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutiami súdov o náhrade trov konania v civilom spore.

II.

2. V spore sťažovateľky proti žalovanej bolo po zmene rozsudku okresného súdu rozsudkom krajského súdu právoplatne rozhodnuté tak, že žalovaná je povinná zaplatiť sťažovateľke 257 022,62 eur, v časti o zaplatenie 875 298,11 eur sa žaloba zamietá a sťažovateľka má proti žalovanej nárok náhradu trov konania v plnom rozsahu, keďže výška jej nároku závisela od znaleckého posudku. Právoplatný výrok rozsudku krajského súdu o náhrade trov konania bol na dovolanie žalovanej zrušený rozhodnutím najvyššieho súdu pre zmatečnosť a nekonzistentnosť odôvodnenia. Najvyšší súd zastával názor, že pri rozhodovaní o náhrade trov bolo potrebné zohľadniť, že sťažovateľka sa domáhala náhrady škody 1 132 320,73 eur, úspešná bolo len v časti 257 022,62 eur a bolo potrebné prihliadnuť na to, že vo veci boli tri druhy škody, z ktorých

len jeden bol uplatnený dôvodne, no i tento bol sťažovateľke priznaný pre jej spoluzavinenie len v polovici.

3. O náhrade trov konania krajský súd znova rozhodol ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením tak, že žalovanej a intervenientom na jej strane proti sťažovateľke priznal náhradu trov konania v rozsahu 54 %. Vychádzal z toho, že sťažovateľka žiadala náhradu škody spôsobenej na nehnuteľnosti a znalec dospel k tomu, že škoda vznikla v časti 9 109 486,53 Sk z nekvalitnej stavebnej výroby, v časti 15 486 127,10 Sk pre zanedbané opravy a údržbu a v časti 9 516 680,58 Sk z násilného poškodenia. Podľa krajského súdu dôvodná bola len škoda pre zanedbané opravy a údržby 15 486 127,10 Sk a v polovici sa zohľadní spoluzavinenie sťažovateľky na jej vzniku. Preto je jej nárok dôvodný len v polovici z 15 486 127,10 Sk, čo je 257 022,62 eur. To zodpovedá procesnému úspechu sťažovateľky 23 % a žalovanej 77 % a sťažovateľka je tak povinná nahradiť žalovanej a intervenientom na jej strane trovy v pomere 54 %.

4. Sťažovateľka proti tomu z dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) podala dovolanie. Namietané porušenie práva na spravodlivý proces videla v tom, že krajský súd sa nevyporiadal so všetkými skutočnosťami, a to tým, že spor začal ešte v 90. rokoch minulého storočia, viackrát jej bola priznaná náhrada škody v plnom rozsahu a rozhodnutie vo veci samej je nesprávne. Krajský súd mal zohľadniť, že jej priznal náhradu škody len v zlomku čiastky podľa znaleckého posudku, a zvážiť, či v jej veci neboli dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, ktoré spočívali v špecifiku konania, keď žaloba bola podaná bez toho, aby jej právny predchodca vedel o skutočnej výške škody. Preto bolo nespravodlivé zaťažiť ju náhradou trov konania, keďže určenie výšky škody záviselo od úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Okrem toho mal krajský súd posúdiť enormnú dĺžku konania a viaceré zmeny rozhodnutí vo veci samej, čo viedlo k navyšovaniu úkonov právnej služby.

5. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením najvyšší súd dovolanie sťažovateľky ako procesne neprípustné odmietol, keďže dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o náhrade trov konania je prípustné len pre vadu podľa § 420 písm. f) CSP. Tento dovolací dôvod však nebol daný, keď krajský súd vychádzal zo záverov zrušujúceho rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorým bol viazaný, a svoj záver dostatočne odôvodnil. K tomu, že krajský mal súd skúmať okolnosti podľa § 257 CSP, uviedol, že v dovolaní nemožno uplatňovať nové procesné prostriedky, a túto argumentáciu sťažovateľka použila až v dovolaní. Keďže ju nenastolila v konaní o odvolaní, krajský súd sa ňou ani nezaoberal. Zdôraznil, že sťažovateľka túto argumentáciu mohla krajskému súdu predniesť po zrušení jeho prvého rozhodnutia o náhrade trov konania. Okrem toho námietka, že krajský súd nemal o náhrade trov konania rozhodnúť podľa § 255 CSP, ale podľa § 257 CSP, je námietkou nesprávneho právneho posúdenia, ktorá je v rámci dovolania podľa § 420 písm. f) CSP neprípustná.

III.

6. Vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu sťažovateľka namieta, že argumentáciu o použití § 257 CSP nemohla použiť v konaní pred krajským súdom, keďže rozhodnutie o jeho použití je na úvahe súdu. Tým, že sa najvyšší súd odmietol k tejto argumentácii vyjadriť, neodpovedal na ňou nastolenú právnu otázku, a preto porušil jej ústavné práva. Podľa sťažovateľky sa oba súdy

nevyporiadali s tým, že výška škody nebola určená ňou, ale znalcom. Zdôrazňuje, že nemohla očakávať nepriznanie dvoch druhov škody. Poukazuje na to, že jej spor, v ktorého základe jej bolo vyhovené, začal ešte v roku 1996. Je toho názoru, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania malo byť podľa čl. 4 CSP prihliadnuté na § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, keďže výška nároku závisela od znaleckého posudku a svojoľnej úvahy súdu. Poukazuje na to, že o náhrade trov konania bolo rozhodnuté nie podľa toho, čo žiadala, keďže výšku škody nevedela vyčíslieť, ale podľa vyčíslenia v poslednom znaleckom posudku. Podľa sťažovateľky súdy postupovali prekvapivo a svojoľne, keď jej podstatnú časť škody podľa znaleckého posudku nepriznali. Z toho dospieva k záveru, že o náhrade trov konania malo byť rozhodnuté podľa § 257 CSP.

IV.

7. V rozsahu proti uzneseniu najvyššieho súdu je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá. Z hľadiska ústavného posúdenia tohto uznesenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby táto interpretácia nebola svojoľná, ale i formalistická a aby bola čo najstálenejšia (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

8. Rozhodnutie najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľky nemožno považovať za formalistické alebo rozporné s ustanoveniami CSP o dovolaní. Podstatou dovolania sťažovateľky bolo tvrdenie o tom, že rozhodnutie krajského súdu, ktorý pri rozhodovaní o náhrade trov konania nepoužil § 257 CSP, je nesprávne. Na to najvyšší súd reagoval tak, že sťažovateľka sa použitia tohto ustanovenia v konaní na krajskom súde nedovoľavala, a preto skutočnosť, že krajský súd sa touto otázkou nezaoberal, nezakladá dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Preto týmto rozhodnutím krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu jej procesných práv v miere porušenia jej práva na spravodlivý proces. Okrem toho najvyšší súd zdôraznil, že takto sťažovateľkou nastolená otázka nie je otázkou nesprávneho procesného postupu krajského súdu, ale otázkou nesprávnosti právneho posúdenia. Takýto záver najvyššieho súdu nie je zjavne mylný. Nemožno sa nestotožniť s tým, že sťažovateľka po prvom rozhodnutí najvyššieho súdu, z ktorého bol zrejmý jeho právny názor na to, ako inak môže byť o náhrade trov konania rozhodnuté, mohla argumentovať tak, že o náhrade trov konania má byť rozhodnuté podľa § 257 CSP. Sťažovateľka však krajskému súde takúto argumentáciu neuviedla, a preto krajský súd nemohol jej práva porušiť tým, že k použitiu tohto ustanovenia sa osobitne nevyjadril.

9. Vo rozsahu proti rozhodnutiu krajského súdu je ústavná sťažnosť podaná oneskorene a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde odmietnutá. Podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť ešte predtým, ako sťažovateľka proti nemu v roku 2022 podala dovolanie. Ústavná sťažnosť bola ústavnému súde doručená 2. augusta 2024, teda po uplynutí lehoty podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde.

10. Podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku. Toto ustanovenie sa však nevzťahuje na situáciu, keď právny poriadok explicitne vylučuje podanie mimoriadneho opravného prostriedku voči určitému rozhodnutiu. Z ustanovení CSP o dovolaní vyplýva, že dovolanie proti uzneseniu krajského súdu o náhrade trov konania možno podať len z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Argumentácia sťažovateľky vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu však vychádza z toho, že krajský súd o náhrade trov konania rozhodol mylne, keď na základe čl. 4 CSP neaplikoval § 142 ods. Občianskeho súdneho poriadku alebo § 257 CSP. Sťažovateľke nič nebránilo v tom, aby tento, podľa nej zjavný, a preto ústave relevantný omyl, namietla ústavnou sťažnosťou v lehote podľa § 124 zákona o ústavnom súde. Sťažovateľka namiesto toho podala zjavne neprípustné dovolanie, čo má za následok, že v jej veci nie je dôvod na použitie § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde. Inak povedané, sťažovateľka mohla podať ústavnú sťažnosť priamo proti uzneseniu krajského súdu v lehote podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. augusta 2024

Robert Šorl
predseda senátu